

ANNIE OOSTERBROEK-
DUTSCHUN

Het einde van later

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Zwijgend werkten ze, omvat door de stilte en duisternis van de nacht. In de verte klonk muziek vanuit het dorps huis, ergens werd nog een vuurpijl afgeschoten. Af en toe wachtten ze, alle drie tegelijk, alsof het afgesproken was, hun hoofden luisterend hoog geheven. Soms doken ze weg, rolden naar onderen, bleven doodstil in de berm liggen en wachtten tot de felle autolampen voorbij waren en het geluid van de motor weggestorven. Dan kropen ze weer naar boven. Hun koude handen klauwden in de bevroren grond. Boven hen kleurde de hemel oranje. In dit deel van de wereld werd het nooit helemaal donker. Vanuit de kassen verderop scheen onvermoeibaar het licht, terwijl de lampen in de huizen langs de dijk allang gedoofd waren.

Vanaf de andere kant van het dorp klonk het knallen van carbiddbussen. Na elke knal klonk gejuich, de stemmen dreven mee op de wind, hun richting uit. Verbeten gingen ze door. Ze hijgden en net op het moment dat een stem constateerde: 'We hebben 'm los!' waren er blauwe lichten die uit het niets leken te komen. Tegelijk lieten ze zich val-

len, rolden de dijk af, verscholen zich in een droogstaande sloot. De lichten gingen voorbij, in vliegende vaart, een onverantwoord tempo voor de dijk. Ze keken elkaar aan, wachtten. Hun adem vormde wolkjes en leek nooit eerder zo hoorbaar te zijn geweest. Er volgden nog twee politiewagens, maar ze waren klaarblijkelijk op weg naar elders. Ze reden voorbij zonder vaart te minderen.

‘Haal de auto, zo gauw mogelijk. Wij blijven hier liggen.’ Iemand gaf orders. ‘We moeten snel zijn. Straks komen ze terug.’

Minuten leken uren. Twee figuren maakten zich los uit de duisternis toen de auto met de aanhanger arriveerde. Daarna klonk alleen nog gehijg, af en toe een verwensing, maar uiteindelijk konden ze elkaar met een glimlach aankijken. ‘Het is gelukt.’ Twee figuren stapten in de auto. De derde gooide nog snel een oude deken over het voorwerp in de aanhanger en liep toen met een grijns in de richting van het dorp.

In het dorpshuis werd het nieuwe jaar nog steeds uitbundig gevierd. Muziek schalde uit de luidsprekers, af en toe werd er meegezongen. Het bandje dat de hele avond voor sfeer

had gezorgd, was kort na de jaarwisseling vertrokken, maar de stemming had er niet onder geleden. Op de bruine toog stonden ontelbare glazen met bier die steeds weer gelegegd werden en daarna vervangen. Het meisje achter de bar probeerde opgewekt te blijven, maar af en toe werd de vermoeidheid haar te veel. Verstolen gaapte ze achter haar hand om direct weer een glimlach tevoorschijn te toveren als haar om nieuw bier werd gevraagd. Haar handen, met de kleine, afgebeten nagels, waren rood van het spoelwater. Snel pakte ze glazen, liet ze vollopen met schuimend bier, noemde de prijs en nam het geld aan. Iemand maakte een grapje. Ze lachte plichtmatig en ging over naar de volgende klant.

Christa Mooiweer gaapte ook. Haar bruine ogen gingen spiedend de zaal rond, langs al die groepjes mensen die met elkaar stonden te praten, te zingen en af en toe luid meegalmden met de muziek. Met haar hand streek ze haar halflange, blonde haar achter haar oren, een gewoontegebaar dat ze ontelbare malen per dag herhaalde zonder veel effect. Een paar seconden later maakte het weerbarstige haar zich weer los en bleef langs haar wang hangen tot ze er last van kreeg en

opnieuw de zinloze handeling verrichtte.

‘Waar is Ante eigenlijk gebleven?’ wilde ze van het meisje naast haar weten.

‘Hij zal wel ergens buiten zijn. Vuurwerk afsteken of zo.’ Katja van Rossum was slank, bijna mager te noemen en ze stak een kop boven haar vriendin uit. Haar lange, donkere haar was achteloos in een paardenstaart samengebonden. ‘Waarom vraag jij toch altijd naar Ante?’ informeerde ze nu plagerig. ‘Steeds weer probeer je me te overtuigen dat je echt niets meer om hem geeft, maar aan de andere kant hoor ik je toch wel verdraaid vaak de naam van Ante in de mond nemen.

‘Doe niet zo flauw.’

‘Ik waarschuw je maar. Als het mij opvalt, zal het anderen ook opvallen en voor je het weet, wordt het aan Ante zelf verteld. Ik weet zeker dat hij het fijn zal vinden om te horen hoe geïnteresseerd je nog steeds in hem bent.’

‘Je hebt te veel gedronken.’ Christa voelde hoe een rode kleur in de richting van haar wangen trok. Nerveus friemelden haar handen aan de kleurige, grofgebreide sjaal rond haar hals.

‘Je wilt het niet weten.’ Katja grijnsde. ‘Ik zal nog een laatste biertje voor je halen en als

ik het goed zie, komt daar het onderwerp van jouw adoratie binnen met zijn zusje.'

'Barst!'

Katja lachte schaterend. Er werden blikken in hun richting geworpen. Iemand informeerde waarom Katja zo'n plezier had. Christa voelde zich onhandig. Ze draaide zich om zodat ze niet langer het zicht op Ante had, haalde diep adem om het bonzen van haar hart het zwijgen op te leggen, maar was zich hinderlijk bewust van zijn aanwezigheid. Zijn stem herkende ze uit duizenden, dwars door het geroezemoes heen hoorde ze hem praten en zijn stem kwam steeds dichterbij.

'Hebben jullie het niet gehoord?' hoorde ze hem zeggen en ook zonder dat ze hem zag, wist ze hoe hij zich bewoog, hoe hij liep en praatte. Ze probeerde een gesprek aan te knopen met het meisje dat naast haar stond. Vaagkende ze haar gezicht, maar hier in het kleine Leliebeemd praatte je met iedereen, zeker als je in het dorps huis was. Niemand vond het raar.

'Heb jij het ook niet gehoord?' Ante deed net of hij niet in de gaten had dat ze in gesprek was. Het ergerde haar, maar ze moest wel naar hem kijken. Op de een of andere

manier was het niet mogelijk hem te negeren. Haar hart bonsde met zware slagen en ze deed haar uiterste best om niet te tonen wat ze nog steeds voor hem voelde. Hij torende zeker een hoofd boven haar uit, zijn blonde, krullende haren waren kortgeknipt, zijn blik zocht en vond de hare. Grijsz ogen hechtten zich in haar bruine. Zijn blik kon cynisch zijn. Als Ante aandacht aan haar besteedde, wist ze nooit wat haar te wachten stond. Het maakte haar nerveus en als ze nerveus was, kon ze zijn opmerkingen nooit pareren. Hij won altijd.

‘Wat moet ik hebben gehoord?’ Ze probeerde zijn blik te ontwijken door naar zijn zusje Jildou te kijken.

‘Er is weer een heel stel lui opgepakt omdat ze een auto in brand hadden gestoken,’ wist die te vertellen, maar Ante nam het van haar over.

‘Heb je daar echt niets van gemerkt? Er reden politiewagens met zwaailichten over de dijk. De wereld vergaat bijna en jullie gaan hier gewoon door met feestvieren.’

‘De muziek staat nogal hard.’ Ze probeerde zich voor te stellen dat hij zomaar iemand was, een vriend met wie ze goed overweg

kon, zoals Marcus een vriend was.

‘Waar is Marcus eigenlijk?’ wilde ze nu weten.

‘Hij is vast niet opgepakt,’ merkte Ante spottend op. ‘Marcus is zo’n heilig boontje, die doet aan zulke dingen niet mee.’

‘Ben jij er zelf bij geweest?’

‘Het bloed verloochent zich toch ook nooit. Is dit een verhoor, juffrouw Mooiweer?’

‘Doe niet zo flauw.’

‘Trek je maar niets van mijn broer aan. Je kent hem toch?’ nam Jildou haar in bescherming. Ze nam het glas aan dat Katja bracht. ‘Ik weet niet waar Marcus is. Volgens mij zag ik hem net nog op het plein. Daar staan nog wat lui vuurwerk af te steken.’

‘Ik ga ook even buiten kijken,’ zei ze en voegde de daad bij het woord zonder te letten op de uitroep van Katja dat er bier voor haar was. Ze wrong zich tussen de mensen door in de richting van de uitgang, kwam via de hal op het plein voor het dorps huis. De kille, vochtige nachtlucht prikkelde haar ademhalingswegen. Ze hoestte en trok de sjaal hoger, omarmde zichzelf en keek naar de mensen die op het plein met elkaar stonden te praten. Een enkeling stak nog wat vuurwerk

af. Ze ontwaarde het smalle, lange figuur van Marcus, gehuld in een zwart leren jack. Hij stond met de handen in zijn zij geanimeerd met een dorpsgenoot te praten. Af en toe lachte hij, keek toe als er een vuurpijl het lucht-ruim koos en in fraaie kleuren uiteenspatte. Ze wilde naar hem toe lopen, toen er ineens een hand op haar arm werd gelegd.

‘Waarom loop je weg?’ Ze keek in het spottende gezicht van Ante.

‘Ik liep niet weg, ik wilde een frisse neus halen. Binnen is het bloedheet.’

‘Je zult kouvatten als je hier zo blijft staan. Weet je dat het stom is om zo vanuit de warmte binnen naar buiten te lopen?’

‘Ik ga zo weer naar binnen.’

‘Ik heb je jas.’

Hij toverde haar korte rode, leren jack tevoorschijn en hing het om haar schouders. ‘Zullen we een eindje gaan lopen?’

‘Nu?’

‘Waarom niet?’

Ze haalde haar schouders op. Ante leek het op te vatten als instemming. Hij pakte haar hand en trok haar mee.

Zwijgend liepen ze langs de mensen op het plein. Ze zag kans zich van zijn hand te ont-

doen, toch voelde het alsof hij haar nog steeds aanraakte. Er draaide een auto de inrit naar het dorpshuis op.

‘Wat moet Richard hier nu met de auto?’ vroeg ze zich af. ‘Die heb ik vanavond ook gewoon zien drinken.’

‘Misschien moest hij iemand ophalen?’

‘Hij zit er alleen in.’

‘Wil je hem nu aan een verhoor onderwerpen, of kun je er tot morgen mee wachten?’

‘Ach, stik.’ Alles was dubbel in de nabijheid van Ante. Ze wilde bij hem zijn en toch ook weer niet. Hij trok haar aan en stootte af. Haar verstand zei dat ze nooit weer aan een relatie met Ante moest beginnen, haar gevoel was het er niet mee eens. Antes aanwezigheid maakte haar zowel gelukkig als ongelukkig.

Ze hoorde hem lachen. Ze wilde verontwaardigd reageren, maar hij kwam dichtter naast haar lopen, sloeg zijn arm om haar heen. Ze wist dat ze het niet toe moest laten, maar ze liet hem toch begaan. Zijn warmte was prettig, evenals zijn geur, zijn stem vlak bij haar oor. ‘Weet je wat mijn liefste wens is voor dit nieuwe jaar?’ fluisterde hij.

Natuurlijk wist ze dat, maar ze zweeg en